

## R E G É L Ő.

PESTEN csötörtökön junius 5<sup>kén</sup> 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi dija helyben képekkel 5 ft. boritéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

## TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

## Furcsa ismeretség.

(Levéltöredék.)

Kedves barátom! majöttem—nem minden napi módon ugyan —egy ismeretségbe, mellyet el nem mulaszthatok tudtadra adni. Két hete, hogy Orgay barátom játékszinben egy különös szépségre tesz figyelmetessé. Nekem szokásom, hol csak lehet bőviteni ismeretséget — nem éppen valamelly philosophi czélból, hogy t. i. ember-ismeretemet gyarapítsam, o'lyes gyermekeket ne tégy-fel szerető barátod felől! — hanem hogy legyen, kikkel oszlassam komor kedvemet 's hol kiöntsem vigságom áradását. Most se szüntem-meg Orgayt napról napra sürgetni, ismertessen - meg a' látott széppel, kit Emminek nevezze. — Ő vonakodék ugyan elejénte, mivel — mint később megtudám — sokkal érdeklőbb volt előtte a' ház ismeretsége, mintsem abba kit kit örömet beavatott volna; de győzének végre heves unszolásim, megegyezett kérésemben, 's a' bemutatás örvendetes napját meghatároztuk. — Orgay a' kirendelt délután még egy társával megjelent nálam, 's én czifrán öltözve repdeső szivvel az uj ismeretségen, kíséroi pedig csintalan mosolygások közt a' házhoz értünk. Azon szin alatt, hogy uj vendég vagyok, majd nem erőszakkal tolt előre Orgay az általa kinyitott ajtón; de midőn a' szobaközepén megállva szétekintek — egyet se látok kíséroi közül, 's csak kívülről hallám kacajukat. Sejtteni kezdém, mi csint tett rajtam Orgay, mert ő a' bohó teteknek igen nagy barátja, 's csak azokon tud jó izűen nevetni: hogy szünteleni kérésimtől menekedhessék, idegen 's ismeretlen helyre vezetett-be. Midőn ámulatomból kifejlődvē a' szobaban körülnézek, szinte repdesni kezd szivem, 's örültem a' könnyű

szabadulhatáson, mert a' szoba üres volt, 's így hirtelen vissza fordulnom nem nagy bajba került. Már felnyitám az ajtót 's kifelé irányzám léptemet, midőn a' küszöbön egy nyájas képű öreggel összeütközöm: „mi tetszik? kihez van szerencsém?“ volt első hangja az öregnek. Az emberi száj — édes barátom — már ma úgy elszokott az igazságtól, hogy később magát legkisebb zavarodásból is hazugsággal menteni, mint sem az igazat, mely gyakran hasznosabb volna, megmondani. Álszemérem tiltja engem is ide tévedésem valószínű okát megvallani, 's tünődésemben az iskola korombeli cathalogust futám által, hogy egy név — mely a' vesztélyből engem hirtelen kimentsen — jusson eszembe: „tettes Borday József urhoz e' házba igazittattam, nem tévedek-e?“ kérdém rögtön olly arcczal, mely örömemet mindjárti szabadulásomon eléggé jelenté; mert azt csak nem gondolhattam, hogy Borday József, kinek fijával Nagyszebenben jártam a' poesist, vesztetre Erdélyből Budára költözött legyen. Azonban milly nagy lön ijedésem, midőn az öreg ur székkal kinála, 's örömét jelenté velem talált szerencséjén. Én Tatárnak kívántam a' csalfa szerencsét, mely illy rútul megjátszott; azonban el kelle még is közönséges szokás szerint mondanom, milly nagy legyen viszonti örömem és szerencsém látásán. Képzeld barátom, mi szerfeletti kinnal! — azon név, mely egyedül vala reménye szabadulásomnak, tartoztata a' háznál; mert az öreg — maga volt Borday József. — Hogy tehát jöttömnek valami okát adjam, ezen szavakkal fordulék a' váró öreghez: „a' tens ur öregebb fijának tiszteletét 's kézcsókolását jöttem jelenteni, kivel — kivel — Bécsben találkoztam“ — mert azt, hogy Bordaynak két fija közül a' nagyobbik utazik, még tavál hallottam. Azonban a' rossz sors itt is megelőzött, néhány hét előtt kiszóllitván az élők sorából azt, kire most olly nagy szükségem volt. — „Engedelmet — mond az öreg — nekem csak egy fiam van, az öregebb meghalt“ — „Igen igen — felelém hévvel — meghalt, jól tudom, hisz' az ifiabbtól hallottam, és ettől hozom Bécsből az izenetet.“ — Azonban már ezen beszéd alatt hevült homlokomon izzadság cseppei fakadoztak. De mit nem éreztem az öreg Borday feleletére, ki huzamósan 's gyanakodó szemmel nézve rám: „Ugy — szólla megvívó mosollyal — e hirt azon nyilatkozással fogadhatom, hogy fiam itt házamnál van, ki

tudtommal Bécsben még nem is volt.“ — Most zsebkendőmet kelle kihuznom, hogy szorongatásom áradó jeleit felfoghassam, mellyek hirtelen özönnel futották végig ábrázatomat; ülésém szűk leve, és sebes léptekkel néhányszor megfordulván a' szobában kendőmmel legyíngtetém keblem 's arczom felé a' hivesítő szellőt. Az öreg, kire alig mertem oldalvást szemeimet felemelni, hallgatott, 's hallgatása még kinosabbá tévé állapotomat: végre hős elhatározottsággal asztalhoz ütem kendős öklömet, 's kalapom után kapván valami mentséget dadogtam az öreg felé, és elsietni igyekszém. Borday azonban kezemen fogva visszatartoztat: „mindjárt felhivom — ugy mond — Zsigát, tessék csak maradni!“ — „Ó ne, édes tens ur, valóban már eléggé megvagyok e' mai nappal elégedve, ne tessék őt felhívni — én magamat ajánlom!“ — Ezt mondam, 's kendőmet, melly — nem tudám mért — nehéz kezde lenni, zsebembe nyomván ismét ajtó felé lépdeltem, mellyet az öreg félig elfogalván: — „én pedig éppen nem vagyok e' mai nappal megelégedve — dörmögé — tessék csak maradni!“ — 's most ő akart kimenni; de én nem eresztettem. Ki tudja — gondolám — mi féle ember lehet, még rám zárhatja az ajtót! — 's Isten tudja, mi csint tehet rajtam. Most mind ketten nyomultunk az ajtó felé, 's mindig kevesebb kimélettel igyekeztünk a' kilincset egymás kezéből kiforgatni. Ő végre a' házi just emlegeté; én pedig a' vendég iránti kiméletet vitatám. Mindig hevesebben pereltünk, 's tüzem a' véres alkatú öreget könnyen fellobbantá, ki végre zsebemnek fordulva boszúságomat legfőbb fokra emelé. Tolvajt kiáltottam, ő hasonlót tön. — Végtere méregre lobbanva illy méltatlan megbántásomon egész erőmből igyekszem az ajtót kinyitni; az öreg ur fodros előingembe kapaszkodik, 's tudja Isten, mit nem vittünk volna most véghez; de szerencsénkire ránk nyílt az ajtó, 's az említett Zsiga belépett ugyan azon Emmi hozva karján, kit látni jövék, 's kivel illy különös leendő találkozásomat éppen nem reményltem; — az öreg ur előingemnek leszakított darabját triumphussal veté az asztalra. Egy öreggel tépelődve találtatni, valóban sem a' szép leányra, se Zsigára, kiben ifjúkori pajtásomra ismertem, nem legjobb benyomást teheté, és jó darabig álltunk szobrokként mind a' négyen, míg végre indulatosan rohantam Zsiga ölelésére. Nehezen csillapodék

azonban zavarodásom, 's midőn izzadságom törlése végett kendőmet kihúztam zsebemből, egy szép szövetű pénzes zacskó esett a' padlatra. — Mindegyiket közülünk csudálkozás 's bámulat fogá - el; de én rákpiros levék, 's eszméletem elhagya. Zsiga kérdésére is „mikép jöve a' zacskó zsebembe“ alig tudám a' „nem tudom“-ot elmondani. Az öreg ismét beszélni kezdte, 's nem legkimélőbben mondá-el, mint emeltem-fel asztalra ütött kendőmmel a' zacskót, mint tevém későbbben zsebembe, 's a' t. — Nem láttam már most egyéb módot a' tisztességes menekedésre, mint egész kalandomat nyíltan előadni, mit Zsiga barátom még azzal toldott-meg, hogy én gazdag földes ur vagyok, mi az öregnek gyanúját egészen eloszlatá, 's letétette vele rossz vélekedését irántam, melly szerint imént tolvajnak gondola. Viszonti engedelem-kérések közt elbucsúztam végre a' társaságtól az öreg által további látogatásokra megkérgetve. Zsiga barátomtól futólag még azon tudósítást vevém, hogy a' szép Emmi közlőri atyjafija, 's Pesten levén nevelésben az öreg Bordayt gyakran meg szokta látogatni; én is ezen látogatásnak köszönhetém mai szerencsémét hozzá.

Orgay eléggé meglakol csintalanságáért a' féltés által, mert Zsigától hallám, hogy Emminek hő imádója, bennem pedig vágytársára akadt. Hangolányi Dömöter.

## N É P I S M E R T E T É S.

### Europai szépnem.

A' francia legszebb asszonyok, és leányok kivált Avignonban, Marseilleben, és a' hajdani Provenceban találtnak.

Normandiában, Belgiumban szép tündöklő fehér bőrű, de egész testi szerkezetjeikben kevesebb finom szépek ötlenek a' szemes utazó elejébe. — Parisban is átaljában kevesebbek a' szépségek, mint különben járásukban, menésökben, módosságukban látszatnak.

Spanyol országnak legtetszőbb szépei Andalusiában, és Cadixban találtnak. Gvimanatez városa, és széles vidéke ingerlő szép portugali szűzekkel diszlik.

Angliában a' szépnem bőre fehér tündöklő, képe lelket, életet mutató, kecses teste mint a' normandi dámaké igen hódító.

Német országban a' Szászok legszebbek. Hildesheim táján talán egy csunya arcot se láthatni. Minden lakosok-

nak olly csinos szép itt bőrük, hogy példabeszéddé vált: „itt a' szép asszonyok ugy nőnek, mint a' fűvek.“ — A' Rajna melléki szüzek is bámulásra méltók, kivált a' [Manheimban, Maintzban, és Strassburgban születtek.] — A' legszébb testi állás, friss szín, kék szemek, barna, vagy szőke szép hajnövet, fejékességnek simasága, és tisztasága ajálják itt a' szépnemet.

A' lengyel szépek fehérek mint a' hó, de éppen olly hidegek is társalkodásaikban, és módosságukban.

Az orosz asszonyoknak formájok átaljában nagyon férj-fias, és élet-erővel teljes, mint minden tót nemzeti asszonyoknál. —

A' török asszonyok átaljában szépek, — színök olly friss mint a' rózsza, 's olly fehér, puha, sima-bőrűek, mint a' bárson; körmeiket, ujjaikat lavsonia inermis planta nedvével veresitik. —

A' magyar szépek többnyire se nem szőkék, se nem barnák; de inkább a' kettő között vegyesek; bátrak, serények; inkább a' gazdasszonykodást, mint a' városi piperéket szeretik. — Nem örömet követik a' lilomokat, mellyek se szőnek, se fonnak, még is szebbek Salamonnak minden dicsőségénél; hanem annál szebbeknek tartják magokat, minél kevesbbé tudják megkülönböztetni; gyönyörűségeiket kötelességeiktől. —

Boldiz Benjamin.

#### Albaniai ebéd.

„A' mint leültünk — így írja-le ez ebédet egy utazó a' Monthly Repertoryban — befőzött gyümölcs és víz hordták körül, mellyek után egy korty égett bor következék. Ekkor az egyik udvarló térdinkre nagy kendőket terített, míg egy második kezinkre meleg vizet öntött, 's egy harmadik azokat igen finom kendővel megtörülgette. Midőn ennek vége lön, székekre ülénk az asztalhoz 's az ebéd elkezdődék. Ez egészen ugy ment, mint nálunk, kivévén, hogy mindegyik étel külön adatott-fel, 's hogy mintegy 40 ételfogás következék igen sebesen egymás után. Voltak itt felséges tengeri halak, 's egy szóval minden ételek fellette jól készülve. Egyike ezeknek, a' Törökök főfőétele, melly elég vesződséget ad, 's mellyhez jóforma szakácsi ügyesség kívántatik, mintegy 100 lapos izletesen készült pogácsából áll, mellyek olly finomul vannak sodorva,

hogy egyik a' másikára rakatván az egész tál étel nem lesz vastagabb egy hüvelyknél. Minthogy a' szokással, melly ezen jó embereknel divatoz, nem voltam ismeretes, a' hat első tál ételhez jól hozzá láték; de midőn láttam, hogy éppen nem szokás egyet is vissza utasítani, a' mit tehettem, megtevém; de már a' 29-diknél egészen tehetetlen valék. Végre felhagyanak velem; 's a' Bey, ki a' mint észre venni látszott, megkönyörült rajtunk, és a' csemegét parancsolá feladatni. Egy pohár pálinka ekkor jó szolgálatot tett, 's miután a' palaczk nehányszor körül ment, a' divánokra vonulánk vissza, hol kávé és pipa várt reánk. Ennyi sokféleség az ebédnél mulhatlan szükségesnek tartatik itt, 's azért a' jövődő utazók megjegyezhetik magoknak, hogy a' legjobb étkek — utójára jönek.

## J E L E S M O N D Á S.

### Hit és szeretet.

A' hit magában szent, nemes, és erős,  
Még is csupán egy kényszerítő kötél  
Nem több, erőszak vas bilincse,  
A' szeretet kötelet ha nem font.

Gy ö n g y ö s i J á n o s.

**Boldog életkor.** Van egy idő az ember életében — az életnek nyíló tavasza — mellyben a' magából kidagadó fiatal szív 's a' szárnyra kelő fiatal lélek a' földön és a' nyomorult valóságon felül emelkedve, érzeményeit és gondolatjait a' lehetőségnek és képzeleteknek tündéres országában hordozza: az embernek legboldogabb ideje! — mellynek szép, hiú, soha be se teljesedhető reményeit a' megérett, megokosult ember a' türhetőbb valóságért, a' legigazabb bölcsességért is gyakran örömet vissza cserélné.

K i s f a l u d y S á n d o r.

**Élet-szabályok.** Szavaid a' józan ész rostáján ereszd keresztül; mert a' lélek képe gondolatokon ömlik-el, és szavak tükrében tűnik elő.

Boldogtalan, kinek lelkét a' hiúság 's fön-vágy megszállta; mert őt a' perczenként nevedő kívánságok vétkekbe süllyeszti.

K ú t h y L a j o s.

**G n o m a.** Szeretni, szerettetni és még is a' kedvelt szívet másénak tudni, hasonló egy örökre elzárt birtokos gazdagságához, kinek jószága fényét csak tudnia szabad, de birnia nem lehet.

K. K.

## K Ö L T É S Z E T.

## Napsetétség.

(Seidl után)

Az ég felé tekint minden  
Tűz körére napunknak,  
Mint szélei gyász lepelben  
Ma komolyan vonulnak.  
Vészes időt jelentgetnek  
Fekete szegélyéből,  
Elfogulttan jövendőnek  
Álom 's sejtés köréből.  
De mig azon tanakodnak,  
Setéten mi környezi  
Őket, fényét egy más napnak  
Senki észre nem veszi.  
Most kímélten felmerengő  
Szemektől, a' kedvesnek  
Ablakánál — hol leseng ő —  
Biztosan elmehetnek.

Szemközt vele kéjes csendben  
Állhatok, és nézhetem  
Fekete tűz-szemeiben  
Mint mosolyog reményem.  
Mi gondom az emberekre,  
Ma tudom nem csufolnak;  
Csillagászok most egyszerre  
De ugyan csak hitványak:  
Mert a' legszebb csillagzatot  
Legszebb napot nem látják,  
Mig a' legcsekélyebb foltot  
Magokén feltalálják.  
Csak setétülj hát gyakorta  
Kedves nap, 's én áldalak,  
Mert úgy fénye teljes tiszta  
Tűn-fel az én napomnak.  
P . . . . . Károly.

## K Ü L Ö N F É L E.

Nagy beesben tartott lovak. A' Persák hajdan nagy pompával temették elhunyt lovaikat, 's azoknak eredetét hosszú évszázadokon keresztül fel tudták vinni. Az athenai Cimon is nagy költséggel teljesíté kanczájának végtemetési pompáját, 's a' maga számára készített temetkező bolt mellé helyeztette tetemeiket. Julius Caesar lovának márványból faragott képét templomba tette. Antonius Verus lovának hasonlatosságára aranyból öntetett egy deli mént. Poppea Sabina, Nero nője, lovaira arany patkókat veretett. Glaucus Potnicus lovai elébe ember-tetemeteket tétetett Virgilius szerint. Caligula Incittans nevű kedves lovát vendégének meghívta, arany csészéből itatta, 's végre consuli méltósággal kívánta megtisztelni. Theophilactus konstantinápolyi patriarcha annyira gyönyörködött a' szép lovakban, hogy 2000-nél többet tartott 's azokat legdrágább fűszeres étkekkel hízaltta. Egyszer, midőn hivatala teljesítésében foglalatoskodott, hírül vivé szolgálja, hogy egyik kanczájának szép csikója lett; erre ő oda hagyta hivatalát, 's csak miután az istálló új polgárát megvizsgálta, tért ismét vissza tisztjének további folytatására. Nagy Sándor Bucephalus nevű lovának tiszteletére várost építtetett. Commodus ménjét a' vaticanba temettette; az Agrigentinusok pedig hajdan lovaik emlékére pyamisokat építettek. Így majd minden kor legnagyobb embereinek voltak hasonló gyengeségeik lovaiknak ily határtalan megbecsülésében.

Krizlai Dezső Miklós.

Válasz. Miután ő felsége 2-dik József a' magyar kir. helytartótanácsot, udvari kamarát, 's katonai fő-kormányshéket Budára áttette volna 1784-ben, Buda városa azon kérésére, hogy neki szobrot állíthasson-fel köszület-jelül, következő választ nyere, mely számtalan másolatban bocsáttatott közre: „Miután már a' balítélet ki vannak irtva, ha az igaz honszeretet 's fogalmak a' birodalom javaiért mindenki beöntve lesznek, ha kiki egyenlő mértékben segedelmet örömmel nyújthatja az ország szükségeinek kielégítésére, annak bátorságosítására 's virágoztatására; miután felvilágosodás, javított tanulmányok egyszerűítése 's oktatása, a' szerzetességnek 's az igaz hitvallás fogalmának egyesítése a' polgári törvényekkel, hathatós igazság-kiszolgáltatás, gazdagság, terjedtebb népesítés 's jobbitott földmívelés belátása, 's megismerése az ur igaz érdekeinek alattvalóijához 's viszont ezeknek az uréhoz; ha az ipar, kézművek 's azoknak eladása általános egyetértést eszközölend a' birodalom tartományi közt úgy, valamint én azt kívánom 's reménylem: — akkor már megérdemlek egy szobrot, de nem azért, hogy a' város a' czélzott országos hivatalok áttétele által önmagam könnyebb átlátása végett csupán borainak nagyobb mértékben eladását eszközölhesse 's nagyobb házbéreket szedhesen.“

Novák Dániel.

Mulattató. 1) Vásár alkalmával meglátogató N. ur is a' színházat. A' megfizetett zárt szék megnyitott neki az első rend közepén; de ő széke előtt szobor gyanánt állott a' hátul ülőknek nem kevés boszorkodásukra. Midőn a' mellette ülők egyike őt leüléssel megkínálná, egész őszinteséggel így felele: „köszönöm, elállhatok.“

Nagy József.

2) N. parancsolá szolgájának, hogy a' játékszin pénztárnokánál számára három zártszéket vegyen: „Uram — kérdé a' szolga — elhozhatom-e magam, vagy taligást fogadjak.

Földváry.

3) A' d....i vásárra több vakok mentek koldulni. Egyik no-gatván a' többit „siessünk — úgy mond — hogy még ma meglássuk Debreczent.“ — „Isten mentsen — felel a' másik — hiszen ugye-gy krajtzárt sem adnának.“

Sz. H. M.

### Betűrejtvény.

1) L-lel jele rabságnak,  
R-rel arczon aggságnak,  
S-sel szükséges harcban,  
T-vel járják farsangban.

2) F-el vilárosságot ád  
K-val nem szenved zabolát  
L-lel mind az, a' mi van  
R-rel birja ártatlan.

Kováts Lajos Turáról.

Előbbi rejtvény: 1) A' torony tetejébe felteendő kakasnak. — 2) Mivel ki mit elveszt, keresni szokta; már pedig a' férj veszté-el oldalbordáját, tehát őt illeti annak keresése. — 3) Az ember élete.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, utca 612.